

זו א מיי פ"ט מהל' מוחות הלטיני:
[ב מיי פ"ד מהל' ת"ת הל"י עוש"י י"ד תומן רמו טעף ין]:
י"ג ג מיי שם פ"ט הלטיני:
י"ח ד מיי שם פ"ט הל' טו ופ"י הל' א:

פי' הרא"ש

ה"ז ולייתי. לרבי יהושע פריך דאמר נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין ומביא נפקא מיניה ויביא לחצאין: להדר בה את התלמידים אה"ע מודה הוא לרבין בן זומא והא דאמר שביקש א לרבי כנגדו לא אמר [אלא] להדר את התלמידים אם יש בהם משיב כבן זומא הא דקאמר [נמצא זה] מביא קרבנותיו לחצאין ה"ק אם אין אחר נזיר כנגדו יצטרך להביא קרבנותיו לחצאין: מא ליעבד ר' יהושע לדקיה דלא ליסרו. לדקיה היינו המעשים: ולר' יהושע דאמר שידור אחר כנגדו יצטרך לאחר תופת החלב עד שיעלו שניהם ותמצא שיריחו המעים. והני שאם נטמא א' מהם ואין יודע איהו הוא צריך לעשות כן החם אי"א לעשות בענין אחר. אבל הכא מוטב שיעשה כבן זומא: ולא נהירא גי' זו דהא אמרי' כבד דלא אמרה ר' [ישמעאל] [יהושע] אלא להדר בה את התלמידים: נזיר שהיה טמא בספק. כולה מפי לעיל כ"פ ב:

ומי שומע לו. אם [אין] דעמו לידור נזיר לא זה שידור כנגדו: מי שומע לו שידור כנגדו בניו. בזה הענין מספק להיות נזיר אלא הוא לבדו מביא לסוף שלשים יום מטמא העוף והוא הדין עולת העוף ולא חש לפרעה: ועולת בהמה. כדי לבל על אחד מהדמים: והשאר⁵ קרבני. ואסור³ לשמות בין דשמה היה טמא וסופר עוד שלשים יום ומביא קרבן טהרה מטמא ועולה ושלמים: ואם טהור הייתי אומר⁴ העולה הראשונה חובה. ללא סגי בלא עולת חובה בגילוח ראשון שזריך לכל הפחות לבל על אחד מהדמים: והשאר⁵ קרבני. החטאת והשלמים ועולה זו שגאה עכשיו נדבה:

נמצא מביא קרבנותיו לחצאין.
לחם טהור היה עולה ראשונה חובה כדפרישית ובגילוחו שני מביא חטאת ושלמים לכיון דלץ נזיר אחר עמו אינו יכול לעשות בענין אחר שכיון שהוא ספק טמא בסוף קרבנותיו דמינא צפרק שני [לעיל דף ג' ע"ב] נזיר שכלו ימיו לזוקה על הטומאה ואינו⁶ לזוקה על התגלחת: **אבל** הורו חכמים דרבין בן זומא. ללא איכפת לו אם מביא לחצאין והלא לא ימצא אחר שידור כנגדו: **ולרבי**. לרבי יהושע פריך כגומר ויביא לחצאין ומה צריך ומשני אין הכי נמי ולא א"ר יהושע אלא לתדד התלמידים: **אמר** רב נחמן בר אבהו מאי ליעבד ר' יהושע דרביה דר' אבהו. לא איכפת: **וע"פ** מאי ליעבד רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו פירוש לבני מעיס שלא יסריחו לכיון שצדק אחד שידור כנגדו נזיר א"ר לסוף שלשים יום כשנגלגל שניהם עולה שניהם נריכים להניף החלב ותגלגלת שניהם היא לפני תופת א"כ יסריחו החלב במה שיאחרו להקטיר אותו עד שתי תגלגלות דהיינו דלא מת אחד מהם כך היא לכולי עלמא שמביאין קרבן טומאה וטהרה הא ודאי [אין] אפשר לתקנו בע"א אכל כפיפה דמת אחד ואפשר לתקנו כפתקת [בן זומא] בלא נזירות אחרת ולא⁸ הוה ליה למימר לר' יהושע שידור אחר כנגדו וצפירוש [אחר] כתוב לדיקיה לאצברים דעולה דאינו נקטרות עד אחר תגלגלת שניהם וקשה דעל העולה אינו עיקר מצות דמים כי אם מן⁹ השלמים ותו למה ימתין הכהן מלהקטיר עד אחר התגלגלת וזה לא מצינו ויותר נראה כדפרישית: **נזיר** שהיה טמא בספק. פירשתי לעיל שיליה פ' כ"ג א:

מתני' מט אחד מהן א"ר יהושע יבקש יבקש ממנו שידור כנגדו להיות נזיר כמו זה שמת ואומר לו אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ולאחר שלשים יום מותר אתה לגלגל ולשמות ציין ואם טהור הייתי ומצרי טמא הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום: **וסופרין שלשים יום.** מעכשיו וצדק שלשים מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה צדק אחד מהן א"ר יהושע יבקש יבקש ממנו שידור כנגדו בניו ואומר אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ואם טהור הייתי הרי אתה נזיר אחר שלשים יום וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וזהו קרבן טהרתך אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו נזיר אלא מביא חטאת העוף ועולת בהמה ואומר אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה מחובתי והחטאת מספק וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה ואומר אם טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

מתני' מט אחד מהן א"ר יהושע יבקש יבקש ממנו שידור כנגדו להיות נזיר כמו זה שמת ואומר לו אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ולאחר שלשים יום מותר אתה לגלגל ולשמות ציין ואם טהור הייתי ומצרי טמא הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום: **וסופרין שלשים יום.** מעכשיו וצדק שלשים מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה צדק אחד מהן א"ר יהושע יבקש יבקש ממנו שידור כנגדו בניו ואומר אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ואם טהור הייתי הרי אתה נזיר אחר שלשים יום וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וזהו קרבן טהרתך אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו נזיר אלא מביא חטאת העוף ועולת בהמה ואומר אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה מחובתי והחטאת מספק וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה ואומר אם טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

אלה חטאת העוף שהיא בזה על הספק יביא כמו על ספק טומאה וביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להביא לאחר אלא לאחר שלשים יום שנים שחרי עדיין אינו יכול לשמות ציין ולעטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעכשיו יוכל אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו פירוש לבני מעיס שלא יסריחו לכיון שצדק אחד שידור כנגדו נזיר א"ר לסוף שלשים יום כשנגלגל שניהם עולה שניהם נריכים להניף החלב ותגלגלת שניהם היא לפני תופת א"כ יסריחו החלב במה שיאחרו להקטיר אותו עד שתי תגלגלות דהיינו דלא מת אחד מהם כך היא לכולי עלמא שמביאין קרבן טומאה וטהרה הא ודאי [אין] אפשר לתקנו בע"א אכל כפיפה דמת אחד ואפשר לתקנו כפתקת [בן זומא] בלא נזירות אחרת ולא⁸ הוה ליה למימר לר' יהושע שידור אחר כנגדו וצפירוש [אחר] כתוב לדיקיה לאצברים דעולה דאינו נקטרות עד אחר תגלגלת שניהם וקשה דעל העולה אינו עיקר מצות דמים כי אם מן⁹ השלמים ותו למה ימתין הכהן מלהקטיר עד אחר התגלגלת וזה לא מצינו ויותר נראה כדפרישית: **נזיר** שהיה טמא בספק. פירשתי לעיל שיליה פ' כ"ג א:

(א) ג' מוספים ממוח פה.
ד"ה התורה (ב) ובימות
לג: וס"ק (א) לעיל ג' טו:
(ד) [למנוי שם אמת רב
פסא"ה] (א) דף נ"ה:

נוסחת הרב"ן

(א) חל עלך נזירות כ"י:
(ב) בדלמך ליה כ"י: (ג) לאחר
שלשים יום: (ד) ולעטמא
למתים וסופרין: (ה) וקרבן
טהרה שלי וקרבן טומאה
בספק: (ו) אלא יביא את
נזירותו: (ז) לאחר שלשים
שאר כ"י: (ח) לאחר שלשים
יום שנים ושכתי: (ט) שאני
מוחלט שידור כנגדו: (י) זו
השנה שהביא ר' יהושע
לכן זומא כ"י: (כ) ומה ר'
יהושע אפי' שידע בעצמו
שאין נזירי כלום וידע להשיב
עליו ויבדל להשיב לנזירי רבו
ואפילו יודע הוא שאין
נזירי כלום על משאלו כל
כ"י: (ל) אלא אמת רב
כ"י: (מ) נזירות רב נתמן לא
שמע ליה דלא אמר כ"י:
(נ) מביא קרבנותיו לחצאין
צריך להצטעף על כ"י:
(ס) לפי ספק:

הגהות הב"ח

(א) בששנה וסופרין
שלשים יום ומביאין:
(ב) שם אם אני הוא
הטמא: (ג) רש"י ד"ה מת
אמר ובי' שלשים יום
מותר: (ד) ד"ה ולייתי וכו'
ר' יהושע לכן זומא צ"ל
ומביאין בן לוי נמחק:
(ה) ד"ה אמר רב יהודה
וכו' ומה ר' יהושע
שידע הוא בעצמו:
(ו) ד"ה אמר רב נתמן וכי
כלומר רב נתמן לא הוה
שמע ליה:

הגהות התוספות

1. צ"ל פירוש. אפילו אם
דעמו כ"י. 2. צ"ל בלא זה.
וכ"ה בס"י. 3. צ"ל ועדיין
אסור. 4. מביא חטאת נמחק.
5. צ"ל זה שאר. 6. מביא
המוקפים נמחק. וכ"ה
בס"י. 7. מביא צדק נמחק
וא"ל הנה"ה. 8. צ"ל לא.
9. צ"ל על.

אלה חטאת העוף שהיא בזה על הספק יביא כמו על ספק טומאה וביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להביא לאחר אלא לאחר שלשים יום שנים שחרי עדיין אינו יכול לשמות ציין ולעטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעכשיו יוכל אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

אלה חטאת העוף שהיא בזה על הספק יביא כמו על ספק טומאה וביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להביא לאחר אלא לאחר שלשים יום שנים שחרי עדיין אינו יכול לשמות ציין ולעטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעכשיו יוכל אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

אלה חטאת העוף שהיא בזה על הספק יביא כמו על ספק טומאה וביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להביא לאחר אלא לאחר שלשים יום שנים שחרי עדיין אינו יכול לשמות ציין ולעטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעכשיו יוכל אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

אלה חטאת העוף שהיא בזה על הספק יביא כמו על ספק טומאה וביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להביא לאחר אלא לאחר שלשים יום שנים שחרי עדיין אינו יכול לשמות ציין ולעטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעכשיו יוכל אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין אבל הורו לו חכמים לבן זומא: **גמ'** ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ללחוד בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעבד ליה רבי יהושע לדיקיה דלא ליסרו: **מתני'** נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר שאים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום שותגלגלת הנגע דוחה תגלגלת הנזיר בזמן שהוא רואי ראבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה: **גמ'**

נמ

שני נזירים פרק שמיני נזיר

סא.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
ב ב מיי פ"ב מהלכה ח
[ונתראה] כפסוקו
ג ג מיי פ"ב סימן י'
ד ד מיי פ"ב סימן י'
ה ה מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
ו ו מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
ז ז מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
ח ח מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
ט ט מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:
י י מיי פ"ב מהלכות
מירות הלכה טו:

הגהות התוספות
1. ז"ל בתלמוד בבלי.
2. כפי"ה י"ה. 3. כפי"ה.
הגהות וכן כפ"ה פ"ק.
וכן ברוב מקומות שכתב
שם ע"פ ע"פ או כפי"ה
משלמות ד המהר"ם וז"ל
ג"ר ז"ל נ"ח.

פ"ה הרא"ש

הג"ד תגלחת דאמרי
משום מצוה כולמה כולמה
משום מצוה דאפילו טמא
ודאי ומחלל דאי היו
כולן צריכין תער אפילו
תגלחת שלישיית שהיה
משום טומאה: או משום
אעבורי שער שיעברי
ממנו שער שהיה בשעה
שנטמא ובעבורי נשא
מ"ה וה"ה דמריב"א ליה
לכל תגלחת נזיר טמא
וצ"ל דא"כ מ"ה ליה
בעבורי נשא צריך לגלח
מקצת ראשו בתער או
במספרים שאם היה כך
נשא כל ראשו תו לא
הדר רבי כדמשמע פ'
החובל ולא מצי למעבד
תו תגלחת שניה של
טהרה וק"ל דמסתברא
דאפילו נזיר טהור מצי
לעבורי שערו בשאר רק
שישירי ב' שערות וצ"ל
הר"י נוניו נשא נזירו
יש נשא שהשער צומח
א"כ. וצ"ע אב"פ ג'
מינן [אמרין] וצ"ע תער
דגמרי ליה מנזיר טהור
הכי נמי סלקא סוגיא
דשמעתין הכי רמי בר
חמא הנה דמפקא ליה
ח"ש מגלח ד' תגלחת
ואי אמרין משום עבורי
נשא (א) בני מ"ה מעבר
עבורי שער שהיה בשעה
שנטמא ואצ"ל דבתגלחת
שלישיית איכא לספוקי
נמי בתגלחת נזיר] שהיה
שכופה לישתות יין ונזיר מיהו
ואם נשתחרר משלים את הנזירות ולא נהירא תך פירושה דהיינו סיפא הפר לאשתו הפר ולמיתא לא שאמר דפרושי קא מפרש ונראה לפרש שהיה מפר נזיר אשתו ואף אם נהירא אחר ההפשה שתיקם
את נדרה אין עליה חרות נזיר שכבר נתבטל הנדר ובעבדים אף אם כפרו לשתות יין אם רצה הארון אח"כ שיקים נזירותו צריך לקיימו. הפר לעבורי לא דוקא אלא שכתבו לשתות יין: עבר מנגד מן בשרה במראה
מפרש טעמא: ג' דבר אל בני ישראל בניו נזיר ולא עוברי כוכבים: הא אמרת כל מצוה שהאשה חייבת וכו' דגמרי לה לה מאשה: שאני הכא דאמר קרא לאסור אסר על נפשו ואצ"ל דהאי קרא בנדרים כתיב בפ"ק
נדרים מקשינן נזירות לנדרים מלגוד נזיר להור: ולא העוברי כוכבים מעריכין שאם אמר ערכי ע"ל או ערך פלוני ע"ל לא מחייב יכול לא יהו וערכים אם אמר ישראל ערך עובר כוכבים זה עליו ח"ל שאם הכא
נמי בני נזיר אימא אהנו מיעוט דאין העוברי כוכבים נדרים ומביאין קרבן כושראל ואח"כ ריבויא ואיש שיש עליהם חרות נזיר שלא לשתות ולשתות למתים: יצא עובר כוכבים שאין לו אב הלכך אינו מתירא נזיר לין
ולטמא למתים הלכך ליכא למפרש הכא איש לרבו. וחמיה לי לבני ישראל למה לי דליכא למפרש דמתיא קרא לא שמעין אלא יין וטומאת מתים ואח"כ בני ישראל למעוטי מקבנות דלא היה מסתבר שיבאו קבנות נזיר
הואיל ואין עליו חרות נזיר כלל ועוד אי מצי למדרש האי קרא לחצאין אכתי נימא מן שאין לו אב טמא למתים ומאי נרבה שאסור לשתות יין אלא דאי קרא ליכא למירדשהיה לחצאין וצ"ל דמתיא קרא לא היה שמעין
מדיי אי לאו כתיב בני ישראל אלא בתר דכתיב בני ישראל אח"כ תך דרשא לאפוקי מדיי דרשא: שואמר ירושה לעשו נתתי את הר שער נתן לו להורישו לבניו. מן כתיב כבוד את לא לענין נזיר ולעיל לא פריך מן

תא שמע ומגלח ארבע תגלחות ש"מ משום מצוה ש"מ. יש מפרשים
דדיק מדכולל אותם צידה ל"כ דמיין אהדי וכולו כעמר
אף השלישית שהיא לספק נזיר טמא גם יש כפפרים כבוד ולי ס"ד
משום עיבורי עומאה אפילו צ"ג נמי קגי וקשיא לן מאי מייחיה והלא

כלל התגלחות יש להסתפק אי במצוה
או בנזיר טהור אף שכלשית ושמה י"ל
דאע"ג דבתגלחת שלישית איכא לספוקי
תגלחת נזירי טהור שהיא כריכה תער
מ"מ אס לא היתה תגלחת טומאה
כריכה תער משום ספק דנזיר טהור לא
היה צריך גילוח שהרי עדיין לא היה
מוטר לשתות יין:

הדרן עלך שני נזירים

הכותבים אין להם נזירות. ואין
קרבן קרב אף על גב
דמקבלין מהם נדרים ונדבות ונגמרא
מפרש מנלן: נשים ועבדים יש
אין נזירות. נגמרא מרבה לן:
בופה את עברו. שמונה על נזירותו
נגמרא מפרש טעמא:

מנהגי מ"ה. דעובדי כוכבים אין להם נזירות הלל בשאר

נדרים דינן כישאל כדמציב איש איש
לנדות עובדי כוכבים שנדרים נדרים
ונדבות כישאל והכל נמי נדר הוא:
דת"ר דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם איש או אשה כי יפלא
בנדר נזיר אהור צ"ה וגו' בני
ישראל וצ"ל עובדי כוכבים. שאם קבלו
נזירות אינו כלום ומוטרין לשתות יין
ואין מביאין קרבנות נזרות עליהם.
למה לי קל לנדות לעבדים והא
אמרין כל מצוה שאשה חייבת עבד
חייב צה. כלומר הא קיימא לן הכי
וצפ"ק דקדושין (דף כג.) ילפינן לה:
שאני הכא דקאמר קרא לאסור
איסר על נפשו מי שנשפו
קנויה צ"ו יצא עבד. וצ"ע דלכתיב
לגבי נדרים מ"מ בפ"ק לנדרים (ג)
מקשינן נזירות לנדרים מלגוד נזיר
נזיר להור: והא גבי ערכין דכתיב
בני ישראל והנני בני ישראל מעריכין.
לומר ערכי עלי או ערך פלוני עלי: ואין
העובדי כוכבים מעריכין. יכול לן נדרים
נדרים ונדבות כישאל: יכול לן הכי
נעריכים. אס חמנ כישאל: יכול עובד
כוכבים עלי: מ"ל איש. והכא נמי גבי
נזיר נימא דלאהני מיעוטא דנזיר ישראל
לומר בני ישראל נדרים: ומביאין קרבן
אכל העובדי כוכבים אין נדרים
ומביאין קרבן יכול לא יהו נדרים כלל

לאסור ציין ונעומאה מ"ל איש דהכי נמי אמר הש"ס בסמוך:
למאי אירימא לענין ירושה. דקמס מקום שנאמר זו אכל לענין
ירושה קרוי אביו: מן שמוזהר על כבוד [אב]. אכל עובד
כוכבים לא מוזהר: מדיי [נזיר כבוד] אבין כתיב ולעיל כי קאמר
לענין ירושה לא פריך הכי דקמס אב נקרא אב לענין ירושה:
ודלמא

ולמא לא יטמא כתי ש"ס לו אב דיבר הכתוב שהוא חייב צומת נזיר: יאל עובד כוכבים שאין לו אב לזון אבות לעובד
כוכבים: למאי הלכתא. אמרת דלין אבות לעובד כוכבים: אילימא לענין ירושה כו' כי ירושה לעשו נתתי את הר שער.
להורשה לבניו אלמא דאית אבות לעובד כוכבים לענין ירושה: אלא. אימא הכי (א) לאמנו ולאביו כתיב שמוזהר על כבוד אביו
צא לך הכתוב לומר שלא יטמא כשציל נזירות שעליו ועובד כוכבים הואיל ואינו כבוד אביו אין נזירות חלה עליו: (י)
י"ל

תני רבי חייה. (ט) עומא והוא מנורע אין עולין לו לכאן ולכאן לפי זה
לפני ציאת מים זה לאחר ציאת מים. נזיר טהור והוא מנורע נמי אין
עולין לו לכאן ולכאן שמנורע מגלה לפני (ז) וזיקה ומזיל טהור לאחר
זריקת דמים: כתי רמי בר חמא הני ארבע תגלחות. דקאמר עלה

תני רבי חייה זה לפני ביאת מים (חיים) וזה
לאחר ביאת מים זה לפני זריקת דמים וזה
לאחר זריקת דמים: שתגלחת הנגע וכו':
בעי רמי בר חמא הני ארבע תגלחות
דקאמר משום מצוה או משום אעבורי שיער
טומאה למאי נפקא מינה לעבורי (ב) בנשא אי
אמרת משום מצוה לעבורי שיער לא ואי
אמרת משום אעבורי שיער טומאה אפילו
סכיה נשא נמי כמאי אמר רבא ת"ש ומגלח
ארבע תגלחות אי סלקא דעתך משום
עבורי שיער טומאה אפילו בשלש נמי סגי
ליה שמע מינה משום מצוה שמע מינה:

הדרן עלך שני נזירים

הכותבים אין להם נזירות. העובדי
כוכבים שגדו בניזרות
אין נזירות חלה עליהן ומוטרין לגלח
לשתות יין ולשתות למתים: חומר
בנשים מעבדים שהא אסור כופה אס
עבד. שהעבד שגדו נזיר יכול רבו
לכופו לשתות יין אכל אשתו שגדרה
נזיר אינו יכול לכופה (א) וכיון שגדרה
ושמע (א) ולא הוה אסור לה שזא אינו יכול
להפר: ג' קהני הכותים. אין
חייבין בנזירות אכל הנשים והעבדים
חייבין: דס"ר דבר אל בני ישראל.
איש או אשה כי יפלא לנדר נזיר
וגו' (ב) בני ישראל נדרין ואין העובדי
כוכבים נדרין: ואמרת אליהם. איש
או אשה לנדות את העבדים שיש
להן נזירות: עבדים למה לי. לרצוי
קרא שיש להן נזירות: הא אמרת. כמס'
דקדושין כל מצוה שהאשה חייבת צה
כו' וכיון שהאשה חייבת בנזירות
כדמציב (א) איש או אשה איתרבו להו נמי
עבדים: שאני כהא. גבי נזירות דאי
לאו דלמי קרא אחרינא לרצוי עבדים
לא הואיל אמינא דעבדים מחייבי בנזירות
משום דלמי קרא גבי (א) נזירות לאסור
איכר כו' קמ"ל ואמרת אליהם לנדות
את העבדים: ואין העובדי כוכבים
מעריכין. שאם אמר ערכי עלי לא
אמר כלום: יכול לא יהו נעריכין. שאם
אמר ישראל ערך (א) (א) זה עובד
כוכבים עמי שלא יהו צדצרו כלום:

הגהות הר"ב

(א) מיר טעמא והוא מנורע אין
תגלחות עולין כו':
(ב) זריקת דמים: (א) אטון:
(ד) לנדות: (א) נזירות
דאיהם (א) ושמע (א): וכו'
אם לנדות את העבדים כו'
והאמר למה: (א) עובד
כוכבים ה: (א) מ"ט למה
במדת נזיר כו' שפוא במדת
נזיר: (א) צ"ל מנזר אלא
גליון מן כתיב ככל לומר
קרא דלנזיר לא משמע
שיש זקוק לכבוד אב לעיל
לא פריך מן כתיב אביו
המורש דהא שפועל
דעיקר אב דהו לענין ירושה.
כמס' נזירות:

מוסף רש"י

ת"ל איש איש שמע כל
דבר (וערכין ה').

(א) נהא דל"ל משום עובדי שער צ"ג בתגלחת ה' מני לפנתי שער שהיה בשעה שנטמא וכו'. (ב) שייך בתגלחת דלקמן דף כט ע"ב.